

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

ALISA LEINONEN

Vahvemmat nuorten palvelut Nakkilaan

Nuorten näkemyksiä nuorisotyön
tulevaisuudesta

SOSIAALIALAN TUTKINTO-OHJELMA
2023

TIIVISTELMÄ

Leinonen, Alisa: Vahvemmat nuorten palvelut Nakkilaan – nuorten näkemyksiä nuorisotyön tulevaisuudesta
Opinnäytetyö, AMK
Sosiaalialan tutkinto-ohjelma, AMK
Marraskuu, 2023
Sivumäärä: 32

Tämä opinnäytetyö Vahvemmat nuorten palvelut Nakkilaan – Nuorten näkemyksiä nuorisotyön tulevaisuudesta käsittelee Nakkilan 13-17-vuotiaiden nuorten näkemyksiä nuorisotyön nykytilanteesta sekä siitä, millaiseksi he toivoisivat nuorisotyön tulevaisuudessa muuttuvan. Kehittämiseen pohjautuvan opinnäytetyön tilaajana toimi Nakkilan kunta. Opinnäytetyö kirjoitettiin Vahvemmat nuorten palvelut Nakkila-Harjavalta yhteiskehittämällä -hankkeen pohjalta.

Opinnäytetyön tehtävänä on tuottaa ajankohtaista tietoa nuorten palveluiden järjestämisestä rakenteellisesti muuttuvassa toimintaympäristössä. Tavoitteena on siis tuoda kerättyä materiaalia päättäjien sekä nuorten kanssa työskentelevien käyttöön, ja saada organisaation kaikki tasot pohtimaan nuorten nykyistä tilannetta ja antamaan oman panoksensa kehittämistyöhön.

Opinnäytetyön aineistonkeruun menetelmänä käytettiin ryhmähaastatteluita sekä toissijaisesti yksilöhaastatteluita ja arjen havainnointia. Opinnäytetyössä hyödynnettiin asiakaslähtöistä arviointimallia Bikvaa, joka valikoitui tavaksi tiedonkeruuseen, koska nuoret palveluiden käyttäjinä omaavat ajankohtaisimman tiedon palveluista nuorten näkökulmasta. Bikva-mallin avulla käytyn ryhmäkeskustelujen lisäksi aineistoa opinnäytetyöhön kerättiin arkisten kohtaamisten ja Mikä vituttaa -tapahtuman muodossa.

Tulosten pohjalta todettiin, että Nakkilan nuoret ovat jossain määrin tyytyväisiä tämän hetken tilanteeseen ja nuorille tarjottaviin palveluihin, mutta kuitenkin osaltaan valmiita ideoimaan tulevaisuuden nuorisotyötä yhteistyössä päättäjien ja nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Tässä opinnäytetyössä käsitellen näitä nuorten kehittämisideoita sekä näkemyksiä tulevaisuudesta.

Kehittämishankkeen ja opinnäytetyön tuloksena tuotettiin Nakkilan kunnan päättäjille ja nuorison parissa työskenteleville ajankohtaista tietoa siitä mihin suuntaan nuoret itse haluavat heitä koskevia palveluita kehittää.

Avainsanat: nuorisotyö, nuorisotyönohjaajat, nuoruus, monialainen yhteistyö

Abstract

Leinonen, Alisa: "Stronger youth services in Nakkila - Youth perspectives on the future of youth work"

Thesis, Bachelor of Social Services

November, 2023

Number of Pages: 32

This thesis, "Stronger youth services in Nakkila - Youth perspectives on the future of youth work," explores the views of 13-17-year-old young people in Nakkila regarding the current state of youth work and how they hope youth work will evolve in the future. The client for this development-based thesis was the Municipality of Nakkila. The thesis was written based on the Nakkila-Harjavalta co-development project called "Stronger youth services in Nakkila-Harjavalta."

The objective of this thesis is to provide current information on the structurally changing operating environment of youth services for young people. The aim is to make the collected material available to decision-makers and those working with young people and to encourage all levels of the organization to reflect on the current situation of young people and contribute to development.

Group interviews were used as the primary method for collecting the thesis's data, with secondary methods including individual interviews and everyday observations. The thesis utilized a customer-centered evaluation model called Bikva, which was chosen as the method for data collection because young service users have the most up-to-date knowledge of services from the youth perspective. In addition to group discussions conducted using the Bikva model, data for the thesis was collected in the form of everyday encounters and the "What Annoys You" event.

Based on the results, it was found that the young people in Nakkila are somewhat satisfied with the current situation and the services offered to them. However, they are also willing to collaborate with decision-makers and youth work entities to brainstorm ideas for the future of youth work. This thesis discusses these ideas for youth development and their perspectives on the future.

As a result of the development project and this thesis, current information was provided to the decision-makers of Nakkila municipality and those working with youth about the direction young people themselves want to take in developing services that concern them."

Keywords: youth work, youth work counselors, adolescence of youth, multidisciplinary cooperation

ALKUSANAT

Lämpimät kiitokset Nakkilan kunnalle sekä nuorisopalveluiden ja työllisyydenhoidon esihenkilöille kannustuksesta työn ja opiskelun yhdistämisestä syntyneiden haasteiden kohtaamiseen, sekä opinnäytetyöni toimeksiantajana toimimisesta. Opinnäytetyö on syntynyt rakkaudesta Nakkilan nuorisoa kohtaan ja halusta tehdä nuorisotyöstä aiempaa kiinnittyneempi osa nuorison arkea hyvissä ja huonoissa hetkissä. Opinnäytetyön tekeminen on ollut mieluisa projekti, koska sekä nuoret että Nakkilan kunnan toimijat ovat olleet positiivisella mielellä mukana projektin edistämisessä. Nakkilan pienen ja tiiviin kunnan nuoret ovat rohkeita, positiivisia ja hyvän asenteen omaavia viisaita ihmisiä, joiden avulla hanke on ollut onnistunut kokonaisuus ja sitä on ollut ilo työstää. Viimeinen projektini ennen sosionomiksi valmistumista oli mielenkiintoinen ja ammatillisen kasvun edistämisen osalta hieno matka, joka onnistui kiireisen vuoden aikana mahtavan työyhteisön ja kannustavien esihenkilöiden avustamana.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 NUORISOTYÖ	7
2.1 Nuorisotyön historiaa	7
2.2 Nakkilan nuorisopalveluiden taustaa	8
3 NUORTEN OSALLISUUS	9
3.1 Osallisuuden merkitys nuorille	9
3.2 Nuorten hyvinvointipalvelut	10
4 NUORILLE SUUNNATUN KARTOITUKSEN TOTEUTTAMINEN	11
4.1 Vahvemmat nuorten palvelut -kehittämishanke	11
4.2 Opinnäytetyön yhdistyminen hankkeeseen	12
4.3 Menetelmälliset lähtökohdat	12
5 NUORTEN HAASTATTELUT JA NIIDEN ANALYSOINTI	14
5.1 Nuorten kohtaamisia Nakkilan työpajalla ja nuorisotilalla	14
5.2 Bikva-keskustelu nuorten kanssa	15
6 MIKÄ VITUTTAA -TAPAHTUMA	20
6.1 Tapahtuman konsepti	20
6.2 Tapahtumaillan tulokset	21
6.3 Nuorten ajanviettopaikka	21
6.4 Kela ja verot	22
6.5 Maailman taloustilanne	22
6.6 Nuorten keskinäiset konfliktit	23
6.7 Rasismi ja politiikka	24
6.8 Koulu	24
6.9 Tulosten analysointi	25
6.10 hankkeen aikana tehdyt toimenpiteet	26
7 POHDINTAA	27
LÄHTEET	28
LIITE 1: MIKÄ VITUTTAA -TAPAHTUMAN MAINOS	30
LIITE 2: MIKÄ VITUTTAA -TAPAHTUMAN VASTAUKSET	31

1 JOHDANTO

Nuorisotyön keskiössä ovat nuoret ja heidän asiansa, huolensa ja ihmissuhteensa. Nuorisotyön tavoitteena on olla kasvattavaa työtä, työskennellä kannustavasti ja lähestyä nuoria kokonaisvaltaisesti sekä toimia puolueettomasti nuorten kanssa ja kunnioittaa heitä nuoren lähtökohdat ja maailmankatsomus huomioiden. Nuorten osallisuutta yhteiskunnassa pyritään vahvistamaan nuorisotyöllä. Työtä toteutetaan paljon erilaisista lähtökohdista; ehkä yleisimmin ymmärretty nuorisotyön muoto on tilatyö. Tämä tarkoittaa sitä, että kunta tai jokin muu taho järjestää nuorille iltoja nuorisotilaksi tai -taloksi kutsutussa paikassa. Tilalla vietetään aikaa, kuunnellaan musiikkia, pelataan esimerkiksi biljardia tai vietetään aikaa muilla tavoin ohjaajan ollessa paikalla jututtamassa nuoria ja luomassa turvallista ilmapiiriä yhdessä nuorten kanssa. Teknologian kehittyessä nuorisotiloilla on usein käytössään myös laitteita, joilla pelata netissä.

Yleisen ymmärryksen vastaisesti nuorisotyö on kuitenkin paljon muutakin kuin kahvin keittämistä tai biljardin pelaamista. Jatkuvasti muuttuvassa maailmassa nuorisotyön toimijoiden on oltava reagointikykyisiä ja valmiita muokkaamaan tekemäänsä työtä juuri sille hetkelle oikeanlaiseksi. Juuri tästä syystä tämä opinnäytetyö on toteutettu tilaustyönä Nakkilan kunnalle ja erityisesti sen toimijoille, joiden työ kohdistuu nuoriin. Kehittämistyön ajan toimin itse opinnäytetyön käsittelemässä hankkeessa (Vanhemmat nuorten palvelut Nakkila-Harjavalta yhteiskehittämisellä) työntekijänä sekä nuorisotilalla ohjaajana ja järjestämässä nuorille tapahtumia ja ohjelmaa. Tilatyön tekeminen sekä työpajalla sijaitsevan toimiston ansiosta avautui tilaisuus kohdata nuoria siellä, missä he viettävät aikaansa normaalistikin. Suurempia järjestelyitä kohtaamisten aikaansaamiseksi ei siis ole jouduttu tekemään, ja kaikki nuorten haastattelut ovat tapahtuneet rennoissa tilanteissa, joissa nuoret jo valmiiksi olisivat. Opinnäytetyö eteni kehittämishankkeen tahdissa nuoria haastatteleamalla ja lopulta huipentui kunnan toimijoiden kanssa yhdessä järjestettyyn Mikä vituttaa -tapahtumaan.

2 NUORISOTYÖ

2.1 Nuorisotyön historiaa

Nuorisotyö on uusimmassa sitä koskevassa laissa määritelty nuorten kasvun, itsenäisyyden ja osallisuuden tukemiseksi yhteiskunnassa (Nuorisolaki 1285/2016, 2 §). Nuorisotyö on kasvattavaa työtä, jonka tavoitteena on kasvattaa nuorta sekä osallistuvana yhteiskunnan jäsenenä että yksilönä.

Nuorisotyö on 2000-luvun alusta nostanut päätään niin tilatyönä, jalkautuvana nuorisotyönä kuin koulussa tehtävänäkin nuorisotyönä. Kulttuurisen nuorisotyön tausta alkaa kuitenkin paljon pidemmältä historiasta; jo 1880-luvulla sen parissa toimi Nuorisoseuranliike, joka syntyi kansanliikkeenä ja myöhemmin järjestäytyi erilaisiksi piirijärjestöiksi ja valtakunnallisiksi liitoiksi. Seurojen toiminnassa keskeistä oli kansanvalistustoiminta itsekasvatus- ja sivistysaatteen mukaisesti. Toimintamuotoja oli kansanjuhlat, lukutuvat ja liikuntaan sekä teatteriin painottuva harrastustoiminta. (Nuorisoseurat, n.d.) Ensimmäinen pääkaupungin kunnallinen nuorisokahvila Haka-kerho aloitti kuitenkin toimintansa Hakaniemessä, Siltakaarenkadulla vuonna 1957. Hakakerholla sai halutessaan ihan vain hengailia, mutta mahdollisuuksia esimerkiksi biljardin pelaamiseen sekä järjestöjen vaihtuvaan ohjelmaan osallistumiseen oli kuitenkin olemassa. (Lindfors, 2011.)

Tänä päivänä nuorisotyötä toteutetaan laaja-alaisesti niin tilatyönä, koulussa tapahtuvana nuorisotyönä, jalkautuvana nuorisotyönä, erilaisina harrastus- ja kerhotoimintoina kuin etsivänä nuorisotyönä. Myös verkossa tapahtuva nuorisotyö kuten erilaiset some- ja keskustelualustat ovat lisääntyneissä määrin käytössä. Nuorisotyön toimijat ylläpitävät usein omaa Instagram-tiliä tai vaihtoehtoisesti sivua jonkun toisen sosiaalisen median alustan kautta. Kirjoittamalla oikeastaan minkä tahansa alustan hakukenttään sanan ”nuorisotyö” tulee vastauksia pilvin pimein. Tätä kautta alan toimijat pystyvät ilmoittamaan nuorille tulevista tapahtumista, aikatauluista ja mahdollisista muutoksista. Nakkilassa nuorisotyön somealustoille (Instagram, Snapchat) lisätään päivittäin ajankohtaisia asioita liittyen nuorisolle tarjottaviin palveluihin, nuorisotilan

aukioloaikoihin ja yleisesti niihin asioihin, mitkä nuoria koskevat. Sosiaalisen median avulla tiedottaminen aukiolojen yllättävistä muutoksista on nopeaa ja yleensä tavoittaa nuorison.

Lähes jokaisessa kunnassa on oma nuorisotila, jossa nuoret saavat iltaisin viettää aikaa vapaasti. Nuorisotyö kuuluu kunnan tehtäviin, mutta lainsäädännössä ei kuitenkaan määritellä mitä mahdollisia toimintamuotoja nuorisotyöllä on oltava. Tämä antaa tilaa kunnille päättää itse, minkälainen työ on tehokkainta ja vaikuttavinta juuri kyseisessä kunnassa. Nuoriso-ohjaajat jalkautuvat näkemään paikallista nuorisoa sinne missä nämä aikaansa viettävät esimerkiksi viikonloppuisin tai koulujen päättäjäispäivänä. Myös valtionavusteinen etsivä nuorisotyö on tiivis osa kuntien järjestämää nuorisotyötä. Etsivän nuorisotyön asiakkaat ovat 16-29-vuotiaita nuoria, jotka ovat syystä tai toisesta vaarassa syrjäytyä, jääneet vaille koulutus- tai työpaikkaa tai tarvitsevat muuten apua arjen pienissä tai isoissa asioissa. Voidaan siis sanoa, että nuorisotyö on 2000-luvun aikana muovautunut yhä kiinnittyneemmäksi osaksi kuntia, eikä työn tarvetta voida vähätellä.

2.2 Nakkilan nuorisopalveluiden taustaa

Nakkila on Satakunnan maakunnassa sijaitseva kunta, jonka asukasluku on opinnäytetyön julkaisemisen aikaan noin 5000. Kunnassa on peruskoulun lisäksi lukio sekä Sataedun ammattikoulu Villilä. Nakkilan ensimmäinen nuoriso-ohjaaja palkattiin kunnan toimesta vuonna 2019. Ennen nuorisopuolen toiminnan nykyistä muotoa kunnan nuorisotilana toimi Nuokkari Naksu, joka sijaitsi vanhan liikuntakeskuksen alakerrassa, ja joka perustettiin vuonna 2013. Uusi nuorisotila valmistui uuden liikuntakeskuksen yhteyteen tammi-kuussa 2019. Silloin nuoriso- ja vapaa-aikatoimi avasivat tilan kaikille 13-17-vuotiaille nuorille. Muutamaa vuotta myöhemmin vuonna 2020 kunta alkoi pitämään myös varhaisnuorille omia iltoja, joihin ovat tervetulleita viides- ja kuudesluokkalaiset nuoret. Tällä hetkellä tila on auki vanhemmille nuorille kolme kertaa ja varhaisnuorille kaksi kertaa viikossa.

Nuorisotoimen toimijoina Nakkilan kunnassa opinnäytetyön tekemisen aikana olivat nuoriso-ohjaaja, hanketyöntekijä- ja nuoriso-ohjaaja, nuoriso- ja vapaa-aikapalveluiden suunnittelija sekä etsivä nuorisotyöntekijä. Nuorisopuolen toiminnassa ja sen koordinoimisessa toimi myös hyvinvointikoordinaattori, jonka toimialan alle myös kunnan nuorisotoimi asettuu. Nakkilan kunnan nuorisotoimen ja -tilan lisäksi kunnassa on myös luterilaisen seurakunnan nuorisotyöntekijä ja seurakunnan oma nuorisotila Arkki, joka on auki viikottain yläkouluikäisille nuorille.

3 NUORTEN OSALLISUUS

3.1 Osallisuuden merkitys nuorille

Alle 18-vuotiaat nuoret ovat Suomessa asemassa, jossa he eivät voi äänestää valtakunnallisissa vaaleissa. Myöskään ehdolle vaaleihin ei voi asettua alle 18-vuotias. Nuorille on kuitenkin luotu erilaisia vaikuttamisen ja osallisuuden keinoja, kuten nuorisovaltuustot. Nuorten osallistuminen ja osallisuus on erityisen tärkeässä asemassa pienissä kunnissa (Kekki ym., 2023, s. 15). Myös Nakkila noin 5000 asukkaallaan lukeutuu Suomen hyvin pieniin kuntiin. Toisaalta pienissä kunnissa voi olla etuna se, että nuoret voivat olla helpommin tavoitettavissa tiiviimpien kouluyhteisöjen ja pienemmän nuorten määrän vuoksi.

Nuorten osallisuus on nuorisotyössä kaikkea toimintaa ohjaava arvo; on tärkeää, että kuullaan nuorten mielipiteet ja näkemykset, ja otetaan ne huomioon aina, kun tuotetaan palveluita nimenomaan heille. Myös nuoriin liittyvässä päätöksenteossa olisi ensisijaisen tärkeää kuulla heidän omia näkemyksiään. Kuntalaissa on säädetty, että nuorten vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi on asetettava nuorisovaltuusto tai jokin vastaava nuorten vaikuttamisen ryhmä ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä (Kuntalaki 410/2015, 26 §). Kaikki nuoret eivät kuitenkaan ole valmiita tai kiinnostuneita

kiinnittymään nuorisovaltuustoon, ja siitä syystä heidän ääntänsä on pyrittävä saatavaksi kuuluville jotain muuta reittiä. Tässä opinnäytetyössä nuorisovaltuuston edustajat ovat mukana, mutta heidän lisäksi Bikva-keskusteluun ja Mikä vituttaa -tapahtumaan pyrittiin saamaan koolle mahdollisimman paljon nuoria myös eri lähtökohdista. Varmasti lähes jokainen nuorisotyötä tekevä on kohdannut tilanteen, jossa nuorten ihmisten mielipiteitä ja näkemyksiä on suoranaisesti kalasteltava esiin eteenpäin vietäväksi. Työ vaatii sitkeää yrittämistä, suhteen luomista nuoriin ja heidän kannustamistaan ja rohkaisemistaan vaikuttamiseen.

Nuorten osallisuuden kokemus lisää kokemusta yhteisöön kuulumisesta ja rohkaisee osallistumaan yhteiskunnan päätöksentekoon. Suomen nuorisolan kattojärjestö Allianssi kuvailee tavoitteikseen esimerkiksi sen, että nuoret vaikuttavat ja osallistuvat yhteiskunnallisiin muutoksiin yhdessä täysikäisten kanssa (Uusikangas, n.d.). Suomen lainsäädäntö kannustaa ja myös velvoittaa nuorten osallisuutta jopa perustuslaissa. Perustuslaissa sanotaan, että lapsia tulee kohdella tasavertaisesti yksilöinä ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin oman kehityksensä mukaisesti (6 §, momentti 3).

3.2 Nuorten hyvinvointipalvelut

Nuorten hyvinvointipalveluita tarjoaa kunta ja hyvinvointialueet. Nuorten hyvinvointia voidaan mitata erilaisilla mittareilla, kuten kouluterveyskyselyillä, nuorisobarometrilla, Terveysten- ja hyvinvoinnin laitoksen osallisuusindikaattorilla ja tietokannoilla sekä Kelan tietokannoilla (Pieskä, n.d.). Nakkilassa toteutetaan kouluterveyskyselyitä joka toinen vuosi. Tulokset ovat eri kouluisista ja kunnista kaikkien saatavilla Terveysten- ja hyvinvoinnin laitoksen tulospalvelusta.

Nuorisobarometrissa (Berg & Myllyniemi, 2020, s. 25) käsitellään osittain ikäperusteisia palveluita, kuten koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa ja nuorisotyötä, joka tarjoaa palveluitaan pääsääntöisesti alaikäisille nuorille. Nuoriso-

barometrissa kysyttiin nuorilta näiden palveluiden käytöstä sekä myös esimerkiksi työpajojen käytöstä. Kyselyyn nuorten palveluista vastasi puhelimen välityksellä 1938 nuorta. Nuorten vastauksista on pääteltävissä, että kaikista käytetyimpiä nuorten hyvinvointipalveluita olivat kyselyn mukaan terveydenhuollon sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut sekä Työ- ja elinvoimatoimiston palvelut ja mielenterveyspalvelut. Kaikkein käytetyimpiä palveluita eli terveydenhuollon palveluita oli kyselyä edeltäneiden 12 kuukauden aikana käyttänyt 67 prosenttia kyselyyn vastanneista. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palveluita vastaajista oli käyttänyt 38 prosenttia. Työ- ja elinvoimatoimiston palveluita oli käyttänyt 17 prosenttia vastaajista. Mielenterveyspalveluita oli käyttänyt 14 prosenttia vastaajista. Kohdennetun nuorisotyön, kuten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön palvelut sekä nuorisotyö ja seurakunnan palvelut olivat selkeästi harvemmin säännöllisessä käytössä. Tämä kuitenkin selittyy osin sillä, että näitä palveluita tarjotaan eniten 13-17-vuotiaille. Syyksi siihen, ettei osaa kysytyistä palveluista käytetä niin paljon, nuoret kertoivat se, etteivät he koe tarvetta kyseisille palveluille. Eniten käytetyt palvelut eli terveydenhuolto- ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto koettiin riittäviksi. Nuorisobarometrin puhelinhaastatteluissa kysyttiin myös vapaa-aika- ja kulttuuripalveluista. 53 prosenttia vastanneista nuorista kertoi käyttävänsä 15-29-vuotiaille suunnattuja harrastusmahdollisuuksia ja -palveluita. 44 prosenttia kertoi käyttävänsä julkista liikennettä, ja 34 prosenttia liikunta-palveluita, kuten esimerkiksi ulkokuntosaleja tai uimahalleja. 25 prosenttia kertoi käyttävänsä kirjastoa. (Berg & Myllyniemi, 2020, s. 205.)

4 NUORILLE SUUNNATUN KARTOITUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Vahvemmat nuorten palvelut -kehittämishanke

Aluehallintovirastolta haettiin hankeavustusta Nakkilan ja Harjavallan nuorisopalveluiden kehittämiseen vuoden 2022 keväällä. Hankehakemus hyväksyttiin ja kehittämishanke käynnistettiin tammikuussa 2023. Kehittämishank-

keen tarve ja tausta rakentuu sille pohjalle, että muuttuvassa maailmassa nuorisotyön tekijöiden on oltava valmiita muuttumaan sen mukana. Valtionavustuksen hakemisen sekä opinnäytetyön taustalla oli ajatus siitä, että nuorisotyön on oltava perillä nuorten ajatuksista, toiveista ja tulevaisuuden visioista ollakseen tiivis ja aktiivinen osa Nakkilan nuorison elämää. Nuorisotyöhön- ja palveluihin vaikuttavat muutokset sekä toimintakentän muuttuminen tarkoittavat näiden palveluiden elämistä arjessa. Työskentelin hankkeen parissa sekä Nakkilassa että Harjavallassa, mutta rajasin opinnäytetyöni kohteeksi pelkän Nakkilan.

4.2 Opinnäytetyön yhdistyminen hankkeeseen

Opinnäytetyö ja hanke ovat kulkeneet pitkin vuotta 2023 käsi kädessä. Kun sain mahdollisuuden lähteä toteuttamaan kehittämishanketta, oli minulle nopeasti ilmiselvää, että työn ja opinnäytetyön yhdistäminen olisi mukavin ja kätevin tapa yhdistää työt ja loppuvaiheen opinnot. Koska hanke on toteutettu yhteiskehittämisellä Harjavallassa ja Nakkilassa, opinnäytetyö ei vastaa täydellisesti koko hankkeen toteutumista. Kehittämistyössä käsitellään pelkästään Nakkilan osuutta. Opinnäytetyössä käsiteltävät Bikva-keskustelu ja Mikä vituttaa -tapahtuma eivät ole pelkästään opinnäytetyön tiedonkeruumenetelmiä, vaan myös erittäin keskeisiä toimenpiteitä ja tapahtumia itse hankkeen aikana. Kehittämishankkeen aikana itse hankkeen toimenpiteitä on raportoitu pitkin vuotta, ja samoin opinnäytetyössä on tehty. Nämä kaksi projektia ovat kulkeneet käsi kädessä, kun kirjoittaessa on etsitty nuorille eri vaikuttamisen ja osallistumisen keinoja sekä tapahtuma- ja haastatteluideoita saada nuorten ääni kuuluviin. Keskeisimpänä tavoitteena on ollut nuorten kannustaminen ja neuvominen siihen, miten omia toiveitaan ja mielipiteitään voi sanoittaa.

4.3 Menetelmälliset lähtökohdat

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, koska tavoitteena oli selvittää nuorten mielipiteitä ja nä-

kemyksiä tällä hetkellä Nakkilassa toteutettavasta nuorisotyöstä. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä pyrkii ymmärtämään tutkittavan kohteen merkityksiä, laatua ja ominaisuuksia kokonaisuudessaan. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimuksen kohteena olevat ihmiset saavat myös suhteellisen vapaamuotoisesti vastata kysymyksiin, jotka on valmiiksi mietitty. (Tilastokeskus.)

Aineistoa kerättiin opinnäytetyöhön tapaamalla nuoria nuorisotilalla, jalkautumisten yhteydessä sekä koululla. Tämän lisäksi järjestettiin Bikva-mallin mukainen keskustelu, johon osallistui nuoria kunnan nuorisotilan vakiokävijöistä, Nakkilan seurakunnan nuorisotilan vakiokävijöistä, nuorisovaltuuston edustajia sekä työpajan nuorten edustaja. Näiden tiedonkeruumenetelmien lisäksi nuorten arkea havainnoitiin. Bikva-keskustelu ja Mikä vituttaa - tapahtumat olivat ainoat tilaisuudet, joissa nuoret kutsuttiin koolle nimenomaisesti tämän aiheen pariin. Muuten tiedonkeruu tapahtui menemällä tilanteisiin, joissa nuoret jo valmiiksi olivat, ja rennosti haastattelema heitä. Bikva-keskustelussa kaikille nuorille kerrottiin mihin tietoa käytetään; ilmi tuli, että haastatteluiden tuloksia käytetään sekä hankkeen edistämiseksi että tämän opinnäytetyön kirjoittamisessa. Nuorille kerrottiin, että haastattelut toteutetaan anonymisesti eikä kenenkään nimeä kirjoiteta ylös mihinkään.

Bikva-malli on asiakaslähtöinen arviointimalli, jonka nimi on peräisin Tanskan kielen sanoista ”brugerinddragelse i kvalitetsvurdering” ja tarkoittaa asiakkaiden osallistamista laadunvarmistamiseen (Krogstrup, 2004). Erityisesti mallia käytetään sosiaalialalla, kun halutaan saada asiakkailta tietoa toiminnan kehittämiseen. Pääpiirteittäin Bikva-mallin mukaisesti työskentely etenee niin, että asiakasryhmää ensin haastatellaan ryhmässä etukäteen sovittuna ajankohtana. Tämän jälkeen pidetään ryhmähaastattelut kenttätyöntekijöille ja hallintoryhmälle. Lopulta tulokset viedään eteenpäin poliittisille päättäjille. Bikva-mallin toteuttaminen vie luonnollisesti aikaa, joten tästä syystä prosessi on aloitettu jo vuoden 2023 tammikuussa. Haastatteluihin on mahdollista ottaa mukaan myös nauhoitusväline ja litteroida eli kirjoittaa haastattelu puhtaaksi myöhemmin, mutta opinnäytetyön aikana haastatteluissa oli mukana sekä haastattelijat että kirjuri, eikä nauhoittamista tarvittu. Rentoa tunnelmaa keskusteluun pyrittiin muutenkin lisäämään sillä, että äänitysvälineitä ei ollut.

(Krogstrup, 2004) Tässä opinnäytetyössä Bikva-mallin ensimmäistä osaa on hyödynnetty toteuttamalla ryhmähaastattelu. Hankkeen edetessä jatketaan muihin osioihin.

Aineiston keräämisen jälkeen aineisto on analysoitu tarkasti. Koska kaikki aineisto on kerätty haastatteluiden aikana kirjalliseen muotoon, on sitä ollut helppo tarkastella jälkikäteen. Tarkentavia kysymyksiä on esitetty myös haastatteluiden aikana, jos on tuntunut siltä, että jokin asia ilmaistiin ympäripyöreästi tai niin, että siitä saattaisi tulkitsija tehdä omia johtopäätöksiään. Aineisto on luettu huolellisesti, ja kiinnitetty erityisesti huomiota siihen mitkä asiat nuorten puheissa ja toiveissa toistuivat usein.

5 NUORTEN HAASTATTELUT JA NIIDEN ANALYSOINTI

5.1 Nuorten kohtaamisia Nakkilan työpajalla ja nuorisotilalla

Nuorten haastattelut aloitettiin tammikuussa 2023. Koska työpajalla kuntouttavassa työtoiminnassa, työkokeilussa tai palkkatuella toimivat nuoret ovat oleellinen osa Nakkilan nuorisoa, aloitettiin haastattelut sieltä missä he päiväänsä viettävät; työpajalta. Työpajalla olevista nuorista ei juuri kukaan käyttänyt esimerkiksi nuorisotilaa joko ikänsä puolesta tai eivät muuten vain kokeneet olevansa nuorisotilan kohderyhmää. Pajan toimintaan he kuitenkin osasivat kertoa omia toiveitaan. Toivottiin lisää pajalla jo toteutuneita yhteisiä retkiä laavuille, metsään tai luontopoluille. Tämän lisäksi luontoaihetta sivuttiin myös toiveena siitä, että työpaja voisi ottaa nuorten kesken kilpailun siitä, kuka saa eniten roskia kerättyä tyhjään muovipussiin. Voittajalle voisi olla luvassa palkinto. Tätä ideaa jatkajalostettiin keväällä 2023 pidetyssä hankkeen ohjausryhmässä, jossa ehdotettiin, että Harjavallan ja Nakkilan nuorten työpajojen välillä voitaisiin ottaa kilpailu siitä, kumpi näistä kerää roskia eniten. Toivottiin myös lisää yhteisiä leirejä, joita on aikaisemmin jo ollutkin.

Nuoria käy Nakkilan nuorisotilalla iltaisin kymmenestä lähes kolmeenkymmeneen riippuen siitä, millainen keli ulkona on, onko nuorisolla jotain muita aktiviteetteja tai pitääkö joku kenties illanistujaisia kotonaan. Koska Nakkilassa toimii myös seurakunnan nuorisotila Arkki, jakautuvat nuoret usein muutama erilaiseen porukkaan joista toinen käy kunnan nuorisotilalla ja loput enemmän seurakunnan järjestämissä illoissa. Tietenkin Nakkilassa on myös nuoria, jotka eivät käytä kumpaakaan nuorisotilaa ajanviettonaan, vaan kuluttavat vapaa-aikaansa jossain muualla.

5.2 Bikva-keskustelu nuorten kanssa

Nakkilassa järjestettiin Bikva-mallin keskustelu maaliskuun 30. päivä vuonna 2023. Keskusteluun osallistui edustajia Nakkilan nuorisovaltuustosta, nuorisotilojen vakikävijöistä sekä nuorten työpajan nuorista. Etsivän nuorisotyön asiakkaita oli tavoiteltu myös osallistumaan keskusteluun, mutta viime hetken peruuntumisen takia he eivät päässeetkään ääneen keskustelussa.

Nuorisovaltuusto on Nakkilassa 2020 ensimmäistä kertaa perustettu instanssi, jonka jäsenet valitaan neljän vuoden pituisille kausille. Kuntalain (410/2015) 26. pykälän määräyksen mukaan kuntien on nuorten osallistumismahdollisuuksien varmistamiseksi asetettava nuorisovaltuusto, tai jokin vastaava vaikuttajaryhmä. Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa eri toimialojen päätösten syntyyn, ja nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan nuorten ja lasten osallistamiseen kunnassa. (Kuntalaki 410/2015, 26 §) Osa keskusteluun osallistuneista nuorista opiskeli yläasteella, osa luki-ossa ja osa ammattikoulussa. Nuorisotilan kävijöitä edustavat nuoret olivat käyttäneet nuorisotilan palveluita vuodesta 2019 asti, eli niin pitkään kuin uusi nuorisotila on ollut käytössä. Nuorisovaltuuston edustajista osa oli käynyt nuorisotilalla viettämässä aikaa, osa pelkästään nähnyt tilan liikuntakeskuk-sella käydessään.

Keskustelussa ei seurattu varsinaista haastattelurunkoa, vaan lähdettiin tukikysymyksillä- ja sanoilla liikenteeseen. Tämä olikin toimiva tapa ja keskustelu

lähti käyntiin hyvin mutkattomasti. Ensimmäisenä nuorilta kysyttiin, mihin kaikkiin kunnan järjestämiin nuorille tarkoitettuihin palveluihin he ovat osallistuneet. Lähes kaikki olivat osallistuneet johonkin. Esiin nousi nuorisotoimen järjestämät reissut Huikkeen-seikkailupuistoon Yyteriin, Särkänniemeeseen ja reissu paintballvärikuulasotaan. Näiden lisäksi nuoret olivat osallistuneet normaaleihin nuorisotilan iltoihin, teemailtoihin ja nuortenleireihin. Myös lastenleirit nostettiin esille - nuorisotyöntekijät ovat myös niiden järjestämisessä ja ohjaamisessa mukana.

Nuorisovaltuuston edustajat kertoivat osallistuneensa itse ohjelman suunnittelemiseen yhdessä kunnan nuorisotyöntekijöiden- ja nuoriso- ja vapaa-aikapalveluiden suunnittelijan kanssa. Nuorisovaltuusto järjesti syksyllä 2022 kuplafutiskokeilupäivän ja frisbeegolf-kilpailun. Nuorisovaltuusto kertoi myös, että he osallistuvat Satanuvan eli Satakunnan nuorisovaltuuston sekä Nakkilan kunnanvaltuuston kokouksiin. Haasteeksi he kuvasivat nuorisovaltuuston vastuuhajaajan vaihtuvuuden. Bikva-keskustelun aikana kuitenkin nuorisovaltuustolla on ollut sama ohjaaja puolen vuoden ajan ja tulevaisuudessa todennäköisesti sama vastuuhenkilö on edelleen auttamassa nuorisovaltuustoa. Keskustelun aikana nuorisovaltuuston vastuuhenkilönä toimi Nakkilan nuoriso- ja vapaa-aikasuunnittelija.

Kun keskusteluun osallistuneilta nuorilta kysyttiin, mitä Nakkilaan nuorten näkökulmasta kaivattaisiin, vastauksia tuli useita. Yleisesti toivottiin enemmän tiedottamista nuoria koskevista aiheista, kuten ilmaisesta ehkäisystä, ilmaisesta liikuntaneuvonnasta ja kuraattori- sekä terveystalouksista. Nuoret kokivat, että he ovat nämä tiedot mutkien kautta saavuttaneet, mutta kaikki eivät ole näistä asioista tietoisia. Esimerkiksi nuorisotyöntekijän ja etsivän nuorisotyöntekijän keväällä järjestämästä cv- eli ansioluetteloklinikasta pidettiin kovasti ja lisää vastaavanlaisia käytännönläheisiä työpajoja toivottiin. Nämä asiat esille nostanut lukiolainen nuori jatkoi näin:

”Siis ihan näitä perus juttuja, ei tarvitse olla mitään ihmeellistä. Ihan vaan normaalin elämän taitoja, kuten cv:n kirjoittamista tai työhakemuksien tekemistä.”

Myös kunnan käytössä olevan e-psykologin palveluita toivottiin naamatus-tenkin toteutuviksi. Osa nuorista koki, että etätapaamiset sopivat joillekin, mutta eivät kaikille ja siitä syystä olisi hienoa jos tarjolla olisi molemmat vaihtoehdot. Myös se, mihin hakeutua hoitoon kun lukio, ammattikoulu tai yläaste loppuu, oli monelle kysymysmerkki. Mitä tehdä, jos tarvitsee kuraattorin tai e-psykologin palveluita koulun päättymisen jälkeenkin? Yleisesti nuoret toivoivat, että näitäkin palveluja nostettaisiin esille koululla tai sosiaalisessa mediassa ja kerrotaisiin, miten niihin voi hakeutua ja kuinka matalalla tai korkealla kynnyksellä. Nuorisovaltuuston jäsenet myös pohtivat, että ehkä kuraattorin vaitiolovelvollisuutta voisi korostaa. Palveluja voisi mainostaa yhteiskoulun infotaululla tai pitämällä niistä aamunavauksia. Samoin kunnan nuorisotoimen tapahtumia ja nuorisotilaa voisi markkinoida aamunavausten avulla. Näin tavoitettaisiin niitä nuoria, jotka eivät käytä sosiaalista mediaa tai seuraa siellä nuorisotyön tiliä. Yläasteella opiskeleva valtuuston jäsen totesi, että koulun aulan infotv:tä nuoret seuraavat, ilmoitustaulua eivät niinkään. Tiedottaminen oppilaitosten Wilma-viestintäjärjestelmän kautta on nuorten mielestä heikohkoa, koska viestejä tulee muutenkin niin paljon eri aiheista, että tiedottamiseen liittyvät viestit helposti hukkuvat koulujuttujen sekaan.

Kun puhuttiin Nakkilasta kuntana ja asuinpaikkana, ja siitä, miksi nuoret lähtevät pois eivätkä välttämättä muuta takaisin, esiin nousi useampi pienille paikkakunnille tyypillinen ongelma; vaikka Nakkila on valtatievarressa, on julkinen liikenne heikkoa tai jopa olematonta riippuen siitä, mihin aikaan ja mihin suuntaan olisi matkustamassa. Yleinen ajatus keskustelussa siis oli, että Nakkilasta on vaikea liikkua esimerkiksi töihin ilman autoa. Kesätyötkin ovat Nakkilassa kiven alla, koska kunnan tarjoamia työpaikkoja 15-18-vuotiaille on rajoitetusti. Muita kesätyöpaikkoja tarjoaa Nakkilan K-Supermarket Onnipukka ja satunnaiset yritykset, kuten Nakkila Works. Tiedettiin, että naapurikunnassa puhutaan kesätyöviikoista, joita voisi kokeilla myös Nakkilassa. Yhden keskusteluun osallistuneen nuoren kommentti kesätyöasiasta:

”Silloin 14-vuotiaana kun ei oikein ollut mitään töitä tarjolla, enkä saanut niitä mitä hain, niin tein sitten niin että perustin oman 4H-yrityksen, jonka nimissä tein kaikkia pihatöitä sun muita kesällä. En saanut kesätöitä luultavasti siksi, koska kaikissa paikoissa piti olla vähintään 15-vuotias. Tästäkin mahdollisuudesta vois nuorille enemmän puhua, että se on aika helppoa perustaa sellanen yritys. Että jos ei löydä kesätöitä ni mitä muita vaihtoehtoja sitten on.”

Opiskeluihin liittyen nuoret nostivat esille ongelman liittyen kaksoistutkintoon; jos Nakkilassa haluaisi tehdä kaksoistutkinnon ja yhdistää lukion ja paikallisen Sataedu Villilän ammattikoulun, se ei ole mahdollista.

”Mietin vaan, että miten voi olla niin, että meillä on täällä kaksi toisen asteen koulua, mutta ne eivät tee yhteistyötä keskenään eli en voi käydä kaksoistutkintoa Nakkilassa.”

Bikva-keskustelussa käytiin läpi myös nuorisotilojen toimintaa. Kevään 2023 aikana oli havaittavissa, että nuorisotilalla vanhempien nuorten illoissa aikaansa viettivät tietyn ikäiset nuoret eli ne, jotka olivat lukion ja ammattikoulun ensimmäisellä ja toisella luokalla. Satunnaisesti siellä vieraili myös yläasteikäisiä nuoria. Keskustelussa nuoret nostivat esille sen, että syynä voi olla jo vakiintunut kävijäporukka; myös nuorisotilan edustajat bikva-keskustelussa kuuluivat tähän. Nuorisovaltuuston yläasteikäinen edustaja kommentoi asiaa näin:

”Ehkä nuoremmat nuoret kokee niin, ettei ne uskalla tulla nuokkarille. Ehkä niille vois pitää omia iltoja vaikka tutustumismielessä, että uskaltaisivat tulla.”

Myös yli 18-vuotiaiden nuorisotila tai satunnaiset illat nostettiin esiin. Mietittiin, olisiko mahdollista pitää myös täysi-ikäisille välillä nuorisotilaa auki. Isompien kuntien tyyliin Nakkilassa ei ole pieniä kahviloita, joihin mennä istuskelemaan, joten silloin nuoret aikuiset saattavat helposti jäädä koteihinsa.

Yhtenä ehdotuksena nuorisotilan kävijämäärän kasvattamiseen oli myös liikkuva nuorisotila ”nuokkapaku”, joka menisi sinne, missä nuoret viettävät aikaa.

Nakkilaan on suunnitteilla uusi koulu, jonka valmistumisajankohta on suunnitelman mukaan vuonna 2027 (Nakkilan kunta, 2023, s. 4). Nuoret kertoivat keskustelussa toiveitaan liittyen uuteen koulurakennukseen; vessoihin peilit, kirjasto, hengailutiloja myös muille kuin lukiolaisille, sekä paljon pistorasioita. Lukion tunneilla oman koneen käyttäminen on lähes välttämätöntä, mutta koska akku voi loppua päivän aikana eikä pistorasioita ole tarpeeksi, kaikilla ei akku riitä päivän loppuun asti.

Nuorisovaltuuston edustajat olivat keskustelun aikana mukana järjestämässä yläkoululaisille ja toisen asteen opiskelijoille Out of school -tapahtumaa, jonka ideana oli pitää koulun päättäjäisjuhlat nuorille liikuntakeskuksen tiloissa. Ajatuksena oli nimenomaan tuottaa nuorille päihteetön, turvallinen juhla joka toteutuisi disco-tyyppisenä tapahtumana rennolla meiningillä. Nuoret ehdottivat, että tapahtumasta voitaisiin pyytää nimellinen korvaus osallistujilta ja panostaa myyntiin kahvilatyypisesti. Lopulta tapahtuma kuitenkin pidettiin ilmaisena osallistujille ja tarjolla oli myös ilmaista syötävää ja juotavaa kahvilamyynnin lisäksi.

Pajan nuorille ehdotettiin tehtäväksi pakohuonetyyppinen palvelu, jonne kuka vain voisi osallistua. Nuoret voisivat koordinoida pakohuonetta itse ja hoitaa sen pyörittämistä. Myös yleisesti keskustelussa todettiin, että työpajaa voisi mainostaa enemmän, pitää avoimien ovien päivää ja tapahtumia niin, että työpaja tulisi kuntalaisille tutummaksi paikaksi. Tästä inspiroituneena seuraavan viikon nuorisotilailta pidettiin työpajalla ja nuorisotilan nuoret pääsivät tutustumaan siihen, mitä kaikkea pajalla voi tehdä.

6 MIKÄ VITUTTAA -TAPAHTUMA

6.1 Tapahtuman konsepti

Mikä vituttaa -konsepti on valtakunnallinen malli, jota on käytetty jo useassa eri kaupungissa ja kunnassa. Osallisuustoimintamalli on Etelä-Savon Ohjaimoiden ja maakuntaliiton kehittämä toimintamalli, joka käynnistettiin vuonna 2020. Taustalla on tarve ja halu on edistää nuorten osallistamista. (Pori.fi, 2023.) Tapahtuman nimen kärkeä kielenkäyttö on perusteltavissa sillä, että menemällä nuorten lähelle ja kysymällä suoraan saadaan suoria vastauksia. Mikä vituttaa -illan suunnittelu aloitettiin hyvissä ajoin loppukesästä 2023. Konseptin ideana on olla matalan kynnyksen mahdollisuus vaikuttaa asioihin. Nuorilta siis suoraan kysytään, mikä heidän mieltään painaa ja näin he voivat kertoa illassa mielipiteensä.

Tapahtuma järjestettiin sekä Nakkilassa että Harjavallassa samaan aikaan. Suunnittelupalaverissa sovittiin, että paras tapa toteuttaa tapahtuma on kummassakin kunnassa omalla nuorisotilalla tai muuten nuorisolle tutussa paikassa. Tapahtuman ikähaarukka rajattiin 13-vuotiaista 29-vuotiaisiin asti. Illat järjestettiin Nakkilassa ja Harjavallassa 10.10.2023 nuorisotyön viikolla kello 17-19. Suunnittelussa päätettiin, että ilta toteutetaan niin, että nuorille annetaan tapahtuman idean esittelyn jälkeen postit -lappuja, joihin he voivat kirjoittaa sanottavansa. Laput laitetaan kiinni tyhjälle seinälle, ja kun kaikki ovat valmiita, aletaan asioita käymään läpi yksi kerrallaan yhdessä niin, että jokainen voi osallistua keskusteluun huolimatta siitä onko hän lapun kirjoittanut vai ei. Tarjolla tapahtumassa oli myös pizzaa, joka tunnetusti toimii hyvänä motivaattorina saada nuoret paikanpäälle. Tapahtumaa markkinoitiin sosiaalisessa mediassa, työpajalla ja nuorisotilalla sekä yläasteella ja lukiossa. (Liite 1.)

6.2 Tapahtumaillan tulokset

Mikä vituttaa -tapahtumailta järjestettiin Nakkilan nuorisotilalla liikuntakeskuk-
sen tiloissa 20.10. kello 17-19. Paikalle saapui noin kolmekymmentä 13-20-
vuotiasta nuorta, joista suurin osa oli paikalla koko tapahtuman ajan. Konse-
pti esiteltiin nuorille, jonka jälkeen avattiin pizzalaatikot ja nuorille jaettiin kynät
ja post it -lappuja. Seinä täyttyi nopeasti useammasta lapusta ihmistä koh-
den. Yhteensä vastauksia tuli lähes 60. Tapahtumaillassa oli mukana mo-
lemmat Nakkilan kunnan nuorisotyöntekijät, etsivä nuorisotyöntekijä sekä
työpajan ohjaaja, joka toimii työssään sekä nuorten että vanhempien työpaja-
jan asiakkaiden parissa. Kaikki paikalla olevat aikuiset keskustelivat nuorten
kanssa kannustaen heitä kertomaan ihan rehellisesti, että mikä vituttaa juuri
nyt. Nuorille korostettiin, että vastaukset voivat olla mitä vaan, eikä tarvitse
miettiä mitään todella suurta ärsytyksen aiheita. Jotain sellaista, mikä en-
simmäisenä mieleen nousee asiaa miettiessä. Vastauksia saatiin liittyen kou-
luun, rahaan, Kelaan, ihmissuhteisiin, väkivaltaan, syrjintään ja rasismiin se-
kä moneen muuhun nuorten mieltä selkeästi painaviin asioihin. Nuorisotyö ja
sen toiminnat itsessään eivät olleet illassa keskeinen valituksen kohde, mutta
tartuimme jokaiseen vastaukseen sillä asenteella, että mitä me itse voimme
nuorisotyön roolissa tehdä näiden asioiden eteen. Toimintamallin ideana on
myös viedä eteenpäin nuorten nostamia asioita niille tahoille, jotka niistä on
vastuussa. Vastaukset suoraan litteroituna löytyy opinnäytetyöstä kokonai-
suudessaan (liite 2).

6.3 Nuorten ajanviettopaikka

Yksi vastaus toistui useamman kerran nuorten kirjoittamissa lapuissa: toivot-
tiin paikkaa, jossa voisi viettää aikaa silloin, kun nuorisotila on kiinni. Myös
lisää aukioloaikoja toivottiin. Nuorille kuitenkin kerrottiin, että nuorisotila on jo
nyt auki jokaisena viikon arkipäivänä; ikäluokat on vain jaettu niin, että nuo-
remmilla iltoja on kaksi ja vanhemmilla kolme. Yksi tapahtuman hetkellä am-
mattikoulua käyvistä nuorista kommentoi toivetta katoksesta tai hengailupaik-
kasta:

“Muotoilin ton lapun noin, koska tiän että jos sanon vaan että halutaan hengailia niin pidennätte nuokkarin aukioloaikoja vaikka en tarkoita sitä. Tarkotan siis juuri niitä aikoja, kun nuokkari ei oo auki.”

6.4 Kela ja verot

Toinen toistuva vastaus nuorten mielessä oli Kela. Useampi nuorista koki, että Kelan kanssa hakemusten ja selvitysten tekeminen on haastavaa. Tässä kohtaa vinkkasimme nuorille etsivästä nuorisotyöntekijästä, joka hallitsee kaikenlaiset Kelan hakemukset ja lomakkeet, ja osaa auttaa tilanteessa kuin tilanteessa. Suurin osa Kelan esille nostaneista nuorista olivat ammattikoulua tai lukiota käyviä, juuri omilleen muuttaneita henkilöitä, joista osa kävi osaaikatoissa opintojen ohella. Kela-ärsytystä perusteltiin muun muassa näin:

”On ärsyttävää kun pitää käydä töissä samaan aikaan kun opiskelee että voi asua yksin. Tai sitten jos käy töissä ja nostaa opintotukea, täytyy olla tosi tarkka siitä, kuinka paljon voi tienata, ettei joudu maksamaan opinto- ja asumistukia takaisin korkojen kera. Myös veroasiat on sellaisia joista en oikeestaan tajua hirveesti.”

Viimeiseen lauseeseen viitaten nuorisotilalla käytiin keskustelua siitä, että nuorisotoimi voisi järjestää joko itse tai pyytää jonkun asiantuntijan puhumaan nuorille siitä, miten verojärjestelmä toimii, ja miten voi välttyä jäännösveroilta eli ”mätkyiltä” ja toimittaa työnantajalle oikeanlaisen verokortin.

6.5 Maailman taloustilanne

Inflaatio eli rahan arvon lasku oli myös monesta eri näkökulmasta esiin nousut teema. Inflaatiolla tarkoitetaan rahan arvon laskua tilanteessa, kun markkinoilla tuotteiden, kuten tavaroiden ja palveluiden hinnat nousevat laajalaisesti (Euroopan keskuspankki). Nuoret kokivat, että samalla rahalla ei saa enää samaa kuin ennen. Keskustelua käytiin ihan normaaleista arjen

tuotteista, kuten vessapaperista, ruuasta ja herkuista. Myös bensiinin hinnan nousu puhututti.

”Toisinaan tuntuu siltä että kun ajaa Nakkilasta Poriin niin tankki on jo ihan tyhjä vaikka on just tankannut ihan rahan edestä.”

”Nakkilassa on vaan yks kauppa ja sekin on aika kallis, kun se on K-ketjun kauppa. Toisaalta vähän turha ajaa naapurikuntaan Lidliin tai S-markettiin kun siinä menee bensoihin sit rahaa kuitenkin.”

6.6 Nuorten keskinäiset konfliktit

Seinään kiinnitetyillä lapuilla oli useampi teema liittyen koulussa ja vapaa-ajalla tapahtuviin ongelmiin. Sanat kiusaaminen, muiden kehojen kommentointi, muiden asioiden levittely, ahdistelu, muiden arvostelu ja ”piilovittuilu” sekä muiden kotien arvostelu näkyivät seinällä olevissa lapuissa. Yhteisessä purkamisessa nämä kaikki aiheet herättivät keskustelua. Osa nuorista koki, että Nakkilassa esiintyy jonkin verran kiusaamista. Kiusaaminen ylettyy kuitenkin nykyaikana jo sosiaalisen median puolelle, nuoret kuvailivat. Yksi yläastelainen nuori kommentoi ongelmaa näin:

”Jos jotain kiusataan koulussa ja joku näkee sen, niin siihen voidaan kyllä puuttua jos aikuisia kiinnostaa puuttua siihen. Mut somessa se on niin eri juttu, koska kukaan ei välttämättä näe eikä varsinkaan ne jotka vois puuttua siihen.”

Nuorten keskinäiset suhteet vaikuttivat olevan yleinen ärsytyksen aihe heidän keskuudessaan. Selän takana puhuminen, muiden asioiden eteenpäin puhuminen ja niinsanottu piilovittuilu puhututtivat. ”Piilovittuilu”-sanana yksi nuorista avasi kysyttäessä näin:

”Siis tarkoitan sellasta, että joku vaikka esittää mukavaa mutta siinä sen puhumisessa on sellanen piiloviesti. Että se ei ehkä tarkotakaan niin hyvää. Tai

sitten se kommentoi jotain asiaa mikä on toiselle epämukavaa, ja naamioi sen huolestumisen tai jonkun muun taakse.”

Ahdistelu ja muiden kehojen kommentointi oli myös keskustelun aiheena. Osa nuorista koki, että ahdistelu on lisääntynyt ja erityisesti tyttöihin kohdistettuna sitä tapahtuu paljon. Muiden kehoja ja myös koteja kommentoidaan.

”Jotkut kommentoi toisten kehoja ikävään sävyyn tai vaikka ei olis edes ikävä sävy, niin mun mielestä ei pidä kommentoida mitään. Sit aiheutetaan kans sellasta kotihäpeää, että toisen koti olis jotenkin nolo tai huonompi kun jonkun muun.”

6.7 Rasismi ja politiikka

Rasismi, luokkasyrjintä ja eriarvoisuus sekä politiikassa esiintyvä rasismi olivat teemoja jotka nousivat sekä lapuissa että keskustelussa esiin. Etnisen taustan lisäksi rasismilla ja eriarvoisuudella viitattiin uskontoihin. Poliitiikkaan liittyen lapuista löytyi sanat kapitalismi, Kokoomus ja Perussuomalaiset. Lapuja perusteltiin esimerkiksi nykyisen hallituksen toimilla ja opiskelijoihin kohdistuvilla leikkauksilla.

6.8 Koulu

Ei ehkä yllättävää, että nuorten ärsytyksen kohteista nousi esiin myös koulunkäynti. Lapuissa luki hitsaamisesta, sähköalasta, yläasteesta, opinto-ohjaajan tunneista ja läksyistä, käsitöistä lähtien paljon ammattikouluun, lukioon ja peruskouluun liittyviä asioita. Yleisesti nuoret kuitenkin kertoivat, että kouluun on ihan kiva mennä. Bussiaikataulut ja julkinen liikenne Nakkilasta muihin kuntiin koulun perässä ovat nuorten mielestä puutteellisia. Nuorten kommentteja näihin aiheisiin liittyen:

”Jos myöhästyit yhdestä bussista, niin toista ei välttämättä tule. Tai sitten tulee, mutta vasta monen tunnin päästä.”

”Välillä tuntuu, että kouluammut on tosi aikaisia ja päivät pitkiä.”

”Opon (opinto-ohjaajan) tunnit on välillä ihmeellisiä. Muuten se ois varmaan ihan kiva aine.”

6.9 Tulosten analysointi

Tapahtumailtana nuoria kannustettiin kertomaan myös siitä, mikä nuorisopalveluiden toiminnassa ärsyttää. Vastauksia tähän liittyen ei juurikaan tullut, joten vastauksista voidaan päätellä, että nuorten huolet ovat nuorisopalveluiden puutteita suuremmat. Vaikka vastauksia liittyen kunnan nuorisotyön toimintaan ei tullut, voidaan jokaiseen kirjoitettuun lappuun tarttua nuorisotyön näkökulmasta ja miettiä, mitä juuri me voimme tehdä auttaaksemme näissä. Esimerkiksi nuorten kokemuksiin kiusaamisesta, kehon kommentoinnista ja muusta ikävästä voimme tahollamme lisätä tietoisuutta ja nostaa esiin myös näiden tekojen rikollisen puolen. Vastauksista voi myös päätellä, että tämänhetkinen taloustilanne on nuorille ahdistava ja vaikuttaa elämän kaikkiin osa-alueisiin; liikkuminen kavereiden luo toisiin kuntiin vaikeutuu, koska bensiinin hinta on noussut niin paljon, että liikkuminen on kallista. Tämä voi vaikuttaa sosiaalisiin suhteisiin ja aiheuttaa ahdistusta. Samoin opiskelujen ohella töissä käyminen voi lisätä stressiä ja ajanhallinnan ongelmia sekä sitä, että sosiaaliset suhteet töiden ja koulun ulkopuolella jäävät vähäisemmiksi. Tämä on huomattavissa myös siitä, että juuri ammattikoulun tai lukion aloittaneet nuoret saattavat viettää aikaa nuorisotilalla vähemmän, vaikka heidän puheistaan on ymmärrettävissä että halukkuutta nuorisotilan käyttämiseen olisi. Myös nuorten toive ajanviettopaikasta nuorisotilan ulkopuolella on ajankohdainen. Koska toivottiin nimenomaan paikkaa, jossa voisi viettää aikaa silloin, kun nuorisotila on kiinni, aukiolojen laajentaminen ei välttämättä auta tähän. Nuoret kuitenkin viettävät aikaansa myös aukioloaikojen ulkopuolella ja viikonloppuisin.

6.10 hankkeen aikana tehdyt toimenpiteet

Kehittämishankkeelle myönnettiin syksyllä 2023 Aluehallintovirastolta jatkoa vuoden 2024 toukokuun loppuun asti. Työ siis jatkuu edelleen kehittämisen parissa. Vuoden 2023 aikana ehdimme kuitenkin toteuttaa jo osan niistä asioista, mitkä nousivat esiin nuorten haastatteluissa. Kevään 2023 bikva-keskustelussa esiin nostettu näkyvyyden ja palveluiden ongelma otettiin toisissaan ja nuorisotoimi alkoikin mainostamaan erilaisia palveluita, joita kunnasta löytyy. Työntekijöiden haastatteluista alettiin tekemään ja tuomaan niitä nuorisotyön instagramiin videoiden muodossa. Esimerkiksi kouluterveydenhoitajaa haastateltiin ja video julkaistiin tavoitteena kertoa terveydenhoitajan vastaanotosta ja aikatauluista sekä siitä, minkälaisien asioiden tiimoilta häneen kannattaa ottaa yhteyttä. Videosta saatiin hyvää palautetta. Samalla nostettiin esiin ilmainen ehkäisy alle 25-vuotiaille, koska nuorten haastatteluista tuli myös ilmi se, että tämä ei ollut kaikkien tiedossa. 5-6-luokkalaiset nuoret osallistuivat kehittämiseen myös omalta osaltaan, ja he toivoivat lisää nuokkari-iltoja itselleen. Tätä ideaa jatkojalostettiin lisäämällä keskiviikkoiltaan toinen nuorisotilailta heidän ikäluokalleen. Koska osa alakoululaisista tykkää tehdä läksyjä nuorisotilalla, lisättiin myös tunti hiljaista aikaa kello 14:30 aukeavalla nuorisotilalle niin, että kaikki halukkaat voisivat siinä ajassa tehdä läksyjään. Iltapäivällä kahden ohjaajan ollessa paikalla on myös mahdollista auttaa lapsia läksyjen teossa sekä valvoa sitä, että ne nuoret, jotka eivät tee läksyjä, tekevät jotain muuta hiljaista toimintaa niin ettei kukaan häiritse kenenkään keskittymistä.

Bikva-keskustelussa toivottu erillinen nuorisotilailta yläkouluikäisille otettiin käyttöön keväällä 2023. 7-9-luokkalaiset nuoret ovat siis ainoita, jotka saavat tulla nuorisotilalle tiistaisin. Näin uudet yläkoululaiset ja ne, jotka eivät nuorisotilaa aiemmin ole käyttäneet, pääsevät keskenään paikanpäälle ilman vanhempia nuoria. Keskustelusta oli pääteltävissä, että joitakin nuoria jännittää tulla nuorisotilalle, koska ikähaarukka on niin laaja. Myös yli 18-vuotiaiden nuorisotilailta järjestettiin toiveen mukaisesti syyslomalla.

7 POHDINTAA

Opinnäytetyön tekeminen on ollut äärimmäisen opettavainen kokemus. Suhteeni Nakkilaan on alusta asti ollut lämmin, ja työskennellessäni nuorten parissa olen kokenut nimenomaan tämän osa-alueen omaksi intohimokseni. Kehittämishankkeeseen tarttuminen ei pohdintaa vaatinut, ja työn ja opinnäytetyön yhdistäminen oli positiivinen ja antoisa kokemus. Nuorisotyö on itselleni entuudestaan tuttu kenttä, mutta opinnäytetyön tekemisen aikana koin lähentyväni nuorten kanssa ja kasvavani alalla entisestään. Omalta osaltani pääsin epäsäännöllisen säännöllisesti nuokkari-iltoja pitävän tuntityöntekijän roolista eroon ja kiinnittymään osaksi Nakkilan nuorisotyötä kokonaisuudessaan. Opintojen alusta asti suuntanani on ollut nimenomaan nuoret; alaikäiset ja nuoret aikuiset. Opinnäytetyön tekemisen aikana tämä käsitys kohdekentästäni on vain voimistunut.

Koen, että opinnäytetyöni tekeminen onnistui hyvin. Se oli opettavainen kokemus myös siitä näkökulmasta, että töiden ja opintojen loppusuoraan saattaminen yhdistyi hienosti, joskaan ei täysin stressittömästi. Koen pystyneeni tuottamaan Nakkilan kunnan päättäjille tietoa siitä, mitä nuoret Nakkilassa toivovat ja minkä he kokevat kehittämiskohteiksi. Eniten sain irti järjestetyistä Bikva-keskustelusta sekä Mikä vituttaa -tapahtumasta, joka tuli mukaan ikään kuin bonuksena opinnäytetyön aikana. Osasin lisätä sen mutkattomasti kokonaisuuteen, josta tuntui uupuvan jotain. Tapahtuma oli mielenkiintoinen kokemus ammatillisen kasvun ja opinnäytetyön näkökulmasta. Vaikka itse tapahtuman tuotokset ei täysin kiinnittyneetkään juuri nuorisotyöhön itsessään, sain siitä erinomaisia työkaluja jatkoa ajatellen ja erityisesti kiinnittäen huomiota siihen, minkälaista sisältöä ja toimintaa nuorisotyön kannattaa nuorille tuottaa.

LÄHTEET

Berg, P. & Myllyniemi, S. (2020). Palvelu pelaa: Nuorisobarometri. Nuorisotutkimusseura. <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2021/03/nuorisobarometri-2020-web-1.pdf>

Euroopan keskuspankki. (n.d.). Mitä on inflaatio. https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/what_is_inflation.fi.html

Jurvanen, S., Kauppinen, E., Kiilakoski, T., Kivijärvi, A., Laine, S., Nyman-Kurkiala, P. & Siegfriids, A. (2018). Mitä koulunuorisotyö on? Tutkimuskatsaus koulunuorisotyön määritelmiin ja tavoitteisiin. Nuorisotutkimusseura. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma75>

Kekki, M.K., Kovalainen, P. & Ollikainen, Antti. (2023). Nuorten osallisuuden edistäminen. Osallisuuden osaamiskeskus. <https://nuva.fi/wp-content/uploads/2022/10/nuorten-osallisuudesta-elinvoimaa.pdf>

Krogstrup, H. (2004). Asiakaslähtöinen arviointi: Bikva-malli. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/75625/bikva.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kvalitatiivinen tutkimus. (n.d.). Tilastokeskus. https://www.stat.fi/meta/kas/kvalit_tutkimus.html

Lindfors, J. (2011). Haka-kerho tarjosi biljaria, piirileikkiä ja rock-and-rollia. Yle Elävä Arkisto. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2011/01/03/haka-kerho-tarjosi-biljardia-piirileikkia-ja-rock-and-rollia>

Nakkilan kunta. (2023). Nakkilan uuden koulun hankesuunnitelma.

<https://paatos.nakkila.fi/kokous/2023133-4-4738.PDF>

Nuorisoseurat. (n.d.). Suomen nuorisoseurat: Ajan hermoilla 140 vuotta.

<https://nuorisoseurat.fi/jarjesto/historia/>

Nuorisolaki 1285/2016. Haettu 1.9.2023 osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Pieskä, Petra. (n.d.) Miten määritellä nuoren hyvinvointi, asettaa sille tavoitteet ja mittarit. Allianssi.

<https://nuorisoala.fi/vaikuttaminen/nuorten-hyvinvointi-suomessa/miten-maaritella-nuoren-hyvinvointi-asettaa-sille-tavoitteet-ja-mittarit/>

Pori.fi. (2023). Mikä vituttaa -illat nostavat taas nuorten äänen kuuluviin.

<https://www.pori.fi/uutinen/etusivun-uutiset/mika-vituttaa-illat-nostavat-taas-nuorten-aanen-kuuluviin/28/09/2023/>

Rinne kangas, M. (2023). Mikään laki ei määrää, paljonko nuorisotyöhön pitää satsata. YLE. <https://yle.fi/a/74-20031124>

Suomen perustuslaki 1999/731. Haettu 24.10.2023 osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Uusikangas, S. (n.d.). Nuorten osallisuus Suomessa. Allianssi.

<https://nuorisoala.fi/vaikuttaminen/nuorten-osallisuus-suomessa/>

Kuntalaki 410/2015. Haettu 3.9.2023 osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410#Pidm46494959224064>

LIITE 1: MIKÄ VITUTTAA -TAPAHTUMAN MAINOS

**MIKÄ
VITUTTAA?**

10.10.2023 KLO 17– 19
Nakkilan liikuntakeskus
Kuntopolku 1

**TARJOLLA
PIZZAA**

Sinä 13-29-vuotias nuori,
tule päästämään höyryjä
ja kehittämään palveluita
yhteiseen iltaan

LIITE 2: MIKÄ VITUTTAA -TAPAHTUMAN VASTAUKSET

Vittu muiden asioiden levittely
K-supermarketin kalliit hinnat
Tilillä 0€
Koulu
Hitsaaminen
Inflaatio
Pitää käydä töissä, että voi asua omillaan samalla, kun opiskelee
Sähköala
Eriarvoisuus
Intervalliosasto
Vaan yks kauppa
Opo
Koulu saatana
Nää paperit (luonto)
Bensan hinta
Ahdistelu
Kässä
Nakkilan re-brändäys
Bussit maksaa
Läksyt
Alkoholiongelmät
Verot
Kela x3
Sähköala
Piilovittuilu
Kapitalismi
Nuorille joku paikka missä olla talvella kun nuokkari on kiinni
Aikaset kouluammut
Tunteet
Persut
Kokoomus
Roadminit
Bussiaikataulut
Hengailupaikkojen puutos
Jonkun oman talon tai kodin haukkuminen
Elämä
Koulunkäynti
Perhe
Kaikki
Kaverit

Coca cola pukki
Halutaan moposuora
Vittu et jaksaa arvostella toisen kehoa
Miljardöörit
Luokkasyrjintä
Joku paikka mis voi hengaa
Koko elämä
Rasismi
Kuha vaa vituttaa (hallitus)
Nää juntit
Ratikka maksaa
Joku katos ulos ni voi olla ulkona
Elämä
Muiden arvostelu
Kela
Koulu vituttaa ja sen käyminen
Raiskaus